

הצעת פתרון- בחינת הבגרות

הצעת הפתרון נכתבה על-ידי איתי גורדון
מורות לאזרחות בבתי הספר של **קידום**.

פרק ראשון

1א. זיהוי – הסדר/ הסכם הסטאטוס קוו

הגדרה – הסדר משנת 1947 בין המפלגות הדתיות לבין מפלגות החילוניות, לפיו יש להשאיר את המצב הקיים באשר ליחסי דת ומדינה כפי שהיה באותה העת. בהסכם כלולים ארבעה נושאים: נישואין וגירושין של יהודים יתקיימו לפי ההלכה, שמירת שבת בפרהסיה, כשרות במוסדות ציבור ומתן אוטונומיה לזרמי החינוך השונים. מטרת ההסכם היא שחילוניים ודתיים יוכלו לחיות יחד למרות חילוקי הדעות.

ביסוס – “...פעילות זאת מנוגדת להסכם בין דתיים לחילוניים בישראל, שאותו יש לכבד משום שהוא מאפשר חיים משותפים בין המגזרים”.

הסבר – במסגרת הסדר הסטאטוס קוו הוגדרה השבת כיום המנוחה במדינת ישראל. זאת, לאור חשיבות שמירת השבת במרחב הציבורי עבור הציבור הדתי. חברי הכנסת טוענים, כי העבודות בשבת מפרות את שמירת השבת במסגרת הציבורית ובכך מגדילות א השסע בין הציבור הדתי לחילוני ופוגעות ביכולת לחיות יחדיו.

1ב. זיהוי – הזכות לחופש ההפגנה והמחאה.

הגדרה - הזכות להביע באופן פומבי תמיכה או התנגדות לרעיון מסוים במטרה להשפיע על קבלת ההחלטות במדינה, לרוב באמצעות תהלוכה, עצרת, אסיפה ועוד.

ביסוס – "בתגובה קבוצת אזרחים יצאו לפעולות מחאה ברחבי הארץ, הניפו שלטים והפגינו נגד הפגיעה שתיגרם לנוסעים בשל השבתת הרכבת".

הסבר – האזרחים ביקשו להפעיל לחץ ולהביא להפעלת הרכבת באופן סדיר. לכן הפגינו ברחבי הארץ ובכך מימשו את זכותם.

2א. זיהוי – הזכות לחיים ביטחון ושלמות הגוף.

הגדרה – זכות טבעית בסיסית לפיה לכל אדם זכאי להימנע מפגיעה בגופו, נפשו או חייו. המדינה מחויבת לספק הגנה על ביטחון האזרחים ע"י גופים כגון: צבא, משטרה ועוד.

ביסוס - "משום שהתברר כי השהייה במחנות האלה מסוכנת להם. העירייה החליטה לפנות אזרחים אלה למקלטים, שם יהיו מוגנים מפגעי הטבע וממעשי אלימות כלפיהם".

הסבר - העירייה פינתה את האזרחים למקומות מוגנים, כדי לשמור על שלמות גופם ומתוך חשש לפגיעה בחייהם.

2ב. זיהוי – מנגנון פיקוח וביקורת פורמאלי (בית המשפט).

הגדרה - ביקורת שמקיימים גופים ומוסדות שלטוניים שהוסמכו לשם כך בחוק, לשם הגבלת השלטון ופיקוח עליו ועל חוקיות פעולותיו. המנגנונים העיקריים הם: הפרלמנט, מבקר המדינה, נציב תלונות הציבור ובתי המשפט.

ביסוס – "באחד הפינויים הוחרמו חפציו של אזרח חסר בית שלא נכת בשעת הפינוי, והוא עתר לבית המשפט העליון במדינה...בית המשפט קיבלת את העתירה והוציא צו המחייב את העירייה..."

הסבר – האזרח ביקש להתנגד לפעילות הפינוי של העירייה ולכן פנה לבית המשפט. בית המשפט הוא גוף רשמי של המדינה, אשר בסמכותו לנהל ביקורת ופיקוח על פעולותיה. לכן, מדובר בגוף פיקוח פורמאלי.

פרק שני

3. **חוק יסוד** - חוקים בעלי מעמד על (חוקתי) שמהווים את פרקי החוקה העתידית שתיכתב. חוק יסוד שונה מחוק רגיל בצורה, מעמד ותוכן, ואת חלקם ניתן לשנות רק ברוב מיוחד. מאפיינים של חוק יסוד (היה צורך לבחור שניים):

מעמד של חוק יסוד - חוקי יסוד הינם בעלי מעמד גבוה משל חוקים אחרים. דבר זה מושג באמצעות: שריון- בחלק מחוקי היסוד נדרש רוב של לפחות 61 ח"כים כדי לשנות את החוק או את סעיפים בו. עליונות- במקרה של סתירה בין הוראה בחוק יסוד להוראה בחוק רגיל, ההוראה בחוק יסוד גוברת. לא ניתן לפגוע בזכויות המוגנות בחוק יסוד אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש. יציבות- תקנות לשעת חירום לא יכולות לשנות חלק מחוקי היסוד.

תוכן של חוק יסוד - חוקי יסוד הינם בעלי תוכן חוקתי, כלומר הם עוסקים בנושאים שבהם עוסקת חוקה: סמכויות רשויות השלטון והיחסים ביניהן, אופי המדינה וזכויות אדם.

צורה של חוק יסוד - צורתו של חוק יסוד שונה מצורתם של חוקים רגילים: בשם החוק מופיע "חוק יסוד:", ולא מצוינת שנת החקיקה.

4. **החלטה 181 של האו"ם** – החלטה של האו"ם מתאריך 29.11.1947 (כ"ט בנובמבר) במסגרתה נקבע כי יש להקים בחלק שנותר מהמנדט בארץ ישראל 2 מדינות – יהודית וערבית (55% יהודית ו-45% ערבית). להחלטה הגיבו הצדדים בדרכים שונות – ההנהגה היהודית קיבלה את ההחלטה וההנהגה הערבית דחתה אותה ובעקבות זאת פרצה מלחמה על היישוב היהודי.

5. **אופוזיציה** - סיעות הפרלמנט שאינן שותפות בממשלה ומתנגדות לה. תפקידה לבקר ולפקח על השלטון ולהעמיד לו חלופה.

תפקידים (היה צורך לבחור שניים):

א. ייצוג האזרחים – חברי הכנסת מהאופוזיציה מייצגים קבוצות שונות מתוך הציבור

הישראלי ובכך מממשות את עקרון הפלורליזם - ריבוי דעות מבחינה פוליטית.

ב. ביקורת על פעילות הממשלה – חברי האופוזיציה מחויבים לבקר ולפקח על הנעשה

בממשלה, על החלטותיה ולנסות להחליף אותה ע"י הצבעת אי אמון.

ג. השתתפות בתהליך החקיקה – חברי הכנסת מהאופוזיציה הינם חלק מהפרלמנט

הישראלי (בית המחוקקים) לפיכך, הם נוטלים חלק בתהליך חקיקת חוקים (חקיקה

ראשית וחוקי יסוד).

6. **פקודה בלתי חוקית בעליל** – פקודה אשר ניתנת ע"י בעל סמכות במדינה. פקודה זו מנוגדת

לערכי המוסר האנושיים, למצפון או שפוגעת באופן קשה בזכויות יסוד. על מקבל הפקודה

חלה חובה לסרב. אם יבצע את הפקודה ייענש יחד עם נותנה.

7. **לוח השנה העברי** – מאפיין יהודי של מדינת ישראל במרחב הציבורי. זהו לוח השנה הרשמי של מדינת ישראל. במסגרת זאת נקבעו החגים היהודיים כימי שבתון (מנוחה) רשמיים במדינה. בנוסף, חלה חובה לציין את התאריך העברי בכל מסמך רשמי אשר מונפק מטעם המדינה ומוסדותיה.

8. אשכול: העולם היהודי

מתיחות סביב סוגיית נישואין וגירושין – על פי חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) כל הציבור היהודי כפוף לסמכות בתי הדין הרבניים בנושאי נישואין וגירושין. הגורמים התומכים בחוק זה טוענים בעיקר שהוא תורם לאחדות העם ושומר על זהותו של העם היהודי ומונע פילוג ופיצול שלו. המתנגדים לחוק טוענים שיש בו כפייה דתית ושהוא מנוגד לעקרונות דמוקרטיים כמו פלורליזם, סובלנות, שוויון האישה, חופש מדת וחופש המצפון.

זכות לחופש מדת – הזכות שלא להחזיק באמונה או שלא להשתייך לקבוצה דתית ולא להיות חשוף להטפה דתית מטעם מוסדות המדינה ושלא לסבול מכפייה דתית באופן פרטי או מטעם רשויות המדינה, בתוך כך זכותו של כל אדם שלא לקיים טקסים, מנהגים או פולחן של דת.

זכות זו באה לידי ביטוי במחלוקת זו, בכך שהיא נפגעת מעצם ההכרח של אזרחים להיות כפופים למסגרת בתי הדין הרבניים, אשר פועלים מכוח ההלכה היהודית ולא על פי חקיקה אזרחית.

9. אשכול: תקשורת ופוליטיקה בישראל

תקשורת המונים – רדיו, טלוויזיה ועיתונות הינם אמצעים להעברת התקשורת. התקשורת מועברת לקהל שממדיו גדולים, לקהל הטרוגני. תקשורת ההמונים היא פומבית וניתן לכוון לקהל יעד מסוים אך לא ניתן להגביל קהל יעד אחר מלקבל את התקשורת.

מאפיינים של תקשורת המונים:

א. מהירות הזמן שעובר מרגע פרסום המידע ועד הגעתו לציבור הוא קצר ביותר.
ב. כל מסר מאבד מהרלוונטיות שלו מהר בשל השפע בכמות המסרים הקיימים.
גלובליזציה - תהליך כלל עולמי המתאר את התנועה המהירה של סחורות, שירותים, מידע, רעיונות ואנשים בין מדינות שונות ובהיקפים הולכים וגדלים. העולם נתפס כ"כפר גלובלי" והדבר משפיע על תחומי חיים רבים: חברה וכלכלה, תרבות ולאומיות, משפט ויחסים בין מדינות.

תהליך הגלובליזציה מתאפשר בזכות קיומם של אמצעי תקשורת רבים כגון: האינטרנט. אמצעי תקשורת אלה מאפשרים הפצת מידע רב ובמהירות גדולה ביותר. באופן זה מתאפשרת העברת מידע בין ציבורים שונים בעולם והציבור הגלובלי הופך לקהל צרכני ידע אחיד.

10. אשכול: בחירות ומפלגות

ממשל נשיאותי - כלל האזרחים יכולים לבחור את העומד בראש המדינה ובראש הרשות המבצעת וגם את הנציגים לפרלמנט. הנשיא ממנה את הממשלה. הפרלמנט מפקח על הנשיא ויכול להגביל אותו אולם אינו יכול לפטרו (אלא בנסיבות מיוחדות).

עקרון הפרדת הרשויות - אמצעי דמוקרטי המחייב פיצול של הכוח השלטוני לשלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת, וזאת במטרה להגביל את כוחו של השלטון ולהגן על האזרחים.

לכל אחת מהרשויות סמכויות ייחודיות בתחומה, אך הסמכויות לא מוחלטות (עירוב סמכויות). בין הרשויות מתקיימים יחסי פיקוח ובקרה המכונים "איזונים ובלמים".

עקרון הפרדת הרשויות בא לידי ביטוי בממשל נשיאותי בכך שהפרלמנט והנשיא הינם גופים נפרדים, אשר נבחרים באופן נפרד ובעלי סמכויות שונות (בנוסף, קיימת גם רשות שופטת נפרדת). למרות ההפרדה, הפרלמנט הוא בעל סמכות פיקוח על הנשיא ובאפשרותו להגביל את החלטותיו. הנשיא מתערב בסמכות החקיקה של הפרלמנט ע"י הטלת וטו בהליכי חקיקה.

11. אשכול: רשויות מקומיות

ועדה קרואה – במצב קיצוני בו הרשות המקומית אינה מתפקדת, שר הפנים ממנה ועדה שתנהל את היישוב. מטרתה של הועדה לנהל את היישוב ולשפר את תפקודה של הרשות.

סיבות למינוי ועדה קרואה (היה צורך לבחור 2 סיבות):

- א. מספר החברים במועצה פחת ממספר החברים המינימאלי הנדרש.
- ב. לשעת שר הפנים, המועצה או ראש העירייה אינם ממלאים את התפקידים שהוטלו עליהם.
- ג. ועדת חקירה שמינה השר מצאה כי ראש העירייה או המועצה אינם עשויים למלא את תפקידם כראוי.

הזכות לבחור - אחת מן הזכויות הפוליטיות לפיה כל אזרח זכאי מגיל מסוים הקבוע בחוק להשתתף בבחירות הנציגים למוסדות השלטון הנבחרים.

הזכות להיבחר - אחת מן הזכויות הפוליטיות לפיה לכל אזרח זכות שווה להתארגן במסגרת מפלגתית ולהיות מועמד לנציגות במוסדות השלטון, בהתאם לכללים שנקבעו בחוק.

ועדה קרואה אינה נבחרת ע"י הציבור אלא ממונה ע"י שר הפנים. באופן זה נפגעות הזכות לבחור והזכות להיבחר, מכיוון שהגורמים המנהלים את השלטון המקומי אינם אלה אשר העמידו עצמם לבחירה ואשר נבחרו ע"י הציבור.

12. אשכול: מעורבות אזרחית ופיקוח על רשויות השלטון

היועץ המשפטי לממשל – הגוף העומד בראש המערכת המשפטית של הרשות המבצעת ושל השירות הציבורי בישראל.

תפקידים של היועץ המשפטי לממשלה (יש לבחור שניים):

- א. ייעוץ משפטי לממשלה - ייעוץ בנושאים משפטיים לממשלה, למשרדה, לרשויות המקומיות, לחברי הכנסת ולוועדות הכנסת.
 - ב. ייצוג הממשלה בבתי המשפט – במקרים בהם מוגשת עתירה לבג"ץ נגד הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה הוא הגורם המייצג את עמדת המדינה.
 - ג. ממונה על התביעה הכללית – ממונה על שמירת החוק במדינה, בסמכותו להורות על העמדה לדין, לעכב הליכים במשפט פלילי ולהורות על מעצר של אדם לתקופה ארוכה מ-30 יום.
 - ד. ייעוץ להצעות חוק – אחראי על ייעוץ לוועדות הכנסת בענייני חקיקה.
- עקרון הגבלת השלטון** - עקרון דמוקרטי לפיו חובה לרסן את כוחו של השלטון, וזאת מכיוון שהשלטון מחזיק באמצעים (כלכליים, אנושיים, מקורות מידע, מנגנוני אכיפה) המעניקים לו עצמה רבה וקיימת סכנה של ניצול לרעה של הכוח, למשל בפגיעה בזכויות אדם או בזכויות המיעוט. ריסון הכוח יכול להיעשות באמצעות הפרדת רשויות, בחירות, חוקה ובאמצעים נוספים, מוסדיים ולא מוסדיים.

כחלק מתפקידיו של היועץ המשפטי לממשלה הוא מייעץ לגורמים שונים מתוך רשויות השלטון, האם החלטות שהתקבלו על ידן או פעולות שביצעו חרגו ממסגרת הסמכות שלהן או הפרו את החוק. בכך הוא מגביל את כוח פעולתן של הרשויות.

פרק שלישי

13. **הגדרה** (דמוקרטיה ישירה) - כלל האזרחים יכולים לקחת חלק בניהול ענייני המדינה

(חקיקה, ביצוע ושיפוט) ללא נציגים מתווכים. כיום שיטה זו מתבטאת באופן חלקי באמצעות משאלי עם הנהוגים במדינות מסוימות.

ביסוס: " .. ביוזמת הממשלה נקראו אזרחי המדינה באמצעות משאל עם להכריע אם בריטניה תישאר חלק מהאיחוד האירופי או לא. ההחלטה שהתקבלה במשאל העם היא שבריטניה תעזוב את האיחוד האירופי..."

הסבר – לפי הקטע השלטון הבריטי ביקש לקבל החלטה בנוגע להמשך חברותה של המדינה במסגרת האיחוד האירופי. כדי לקבל את ההחלטה פנה לאזרחים ע"י משאל עם. כלומר, פנה לאזרחים באופן ישיר כדי שיביעו את עמדתם בנושא ויבטאו את רצונם. משאל עם הוא פעולה המבטאת דמוקרטיה ישירה.

14. **הגדרה** (לאומיות אתנית-תרבותית) - שאיפה משותפת לבני לאום לשלטון עצמי במסגרת

של מדינה ריבונית או לניהול עצמי בתוך מדינה, אשר מבוססת על יסודות אתניים משותפים וייחודיים, כמו מוצא, שפה, תרבות, היסטוריה, ולפעמים גם דת. על מנת להיות חלק מלאומיות אתנית אין צורך להיות אזרח במדינה של הלאום.

ביסוס – "...החששות מפני אובדן אופייה הלאומי של הממלכה המאוחדת, מפני היטמעות של המסורת האנגלית העתיקה במנהגים של המהגרים המגיעים בזרם בלתי פוסק...השיח בבריטניה עוסק יותר ויותר בצורך לשמור על האופי הלאומי ועל המנהגים, התרבות ואורחות החיים של העם הבריטי..."

הסבר – לפי הקטע כותב המאמר חושב שהחלטת הציבור הבריטי לעזוב את האיחוד האירופי התבססה על החשש מאובדן הזהות והתרבות הייחודית של הלאום הבריטי. בשל חדירת גורמים רבים אשר אינם מזוהים עם התרבות והמורשת הבריטית, קיים חשש כי המסורת האנגלית, התרבות והמנהגים הייחודיים אשר מאפיינים את הבריטים יאבדו. לפיכך, הבריטים מבקשים לבצע פעולה, שתאפשר להם לשמור על זהותם הייחודית.

15. **הגדרה** (זכויות קבוצתיות-תרבותיות) - זכויות הניתנות על ידי המדינה לקבוצת מיעוט אתני או לאדם כחלק מקבוצה. המדינה קובעת את היקף הענקתן ומידת התמיכה של המדינה במוסדות העוסקים בהענקת הזכויות. מטרת זכויות אלו לשמור על הזהות הייחודית של הקבוצות במדינה ולאפשר להן לבטא את תרבותן. דוגמאות לזכויות: הזכות לשפה, לחינוך, לייצוג, לקיום מצוות הדת וחופש הפולחן.

ביסוס – "... במדינת ישראל יש מיעוט לאומי משמעותי – המיעוט הערבי. מיעוט זה זוכה, על פי חוק וברוח מגילת העצמאות, לשוויון זכויות. האזרחים הערבים לומדים במערכת החינוך בשפה הערבית ושומרים על ייחודם בתחום התרבותי והדתי..."

הסבר – לפי הקטע כותב המאמר מתייחס לכך שהערבים, כמיעוט במדינת ישראל זוכה להכרה בייחודו התרבותי ובזכותו לשמור על מאפייניו התרבותיים הייחודיים. במסגרת זאת, זוכים הערבים ללמוד במערכת חינוך נפרדת, נשמרת זכותם ללשון נפרדת וכמו כן ניתנת להם

אוטונומיה בתחומי החינוך והדת. בכך, מדינת ישראל תומכת ומאפשרת את קיומן של זכויות קבוצה ויוצרת איזון בין היותה מדינת לאום יהודית להיותה מדינה דמוקרטית.

פרק רביעי

16. זיהוי – משפט פלילי

הגדרה - מערכת הכללים הקובעת מהן העבירות הפוגעות בשלום הציבור, בסדר הציבורי ובביטחון המדינה, מערכת זו כוללת, הגדרה של העונש שנושאת כל אחת מן העבירות הללו. המדינה היא התובעת את העבריין באמצעות באי כוחה: המשטרה, הפרקליטות והיועמ"ש, כדי להעמיד לדין נאשם, נדרשת הוכחת אשמה מעל לכל ספק סביר.

ביסוס – "בתגובה הגישו פעילים ממטה הבחירות של המועמד תלונה במשטרה נגד האמנים. לטענתם על המדינה להעמיד את האמנים לדין משום שפעלו בניגוד לחוק ולא קיבלו אישור חוקי מן הרשויות..."

הסבר – הפעילים ממטה הבחירות התלוננו שקבוצת האומנים עברה על החוק וביצעה עבירה פלילית. את התלונה הגישו למשטרה כדי שתגיש שתתבע את האמונים בבית המשפט וכדי שימוצה אתם הדין ויענשו על מעשיהם.

17. זיהוי – הגישה הליבראלית.

הגדרה - גישה כלכלית-חברתית ה מדגישה את החירות הכלכלית על פני השוויון החברתי-כלכלי. הגישה מעודדת יוזמה פרטית ותחרות חופשית. לפי גישה זו, מעורבות המדינה בתחום

החברתי-כלכלי היא מינימלית והפרט אחראי לרווחתו האישית. בגישה זו ניתן למצוא פעמים רבות מהלכי הפרטה, צמצום תקציבים לרווחה ועוד.

ביסוס – "החליטה הממשלה לנקוט צעדים כלכליים חדשים בשוק הדגים ולבטל את המיסים על יבוא דגים... בממשלה מקווים כי צעד זה יעודד יבוא חופשי של דגים לארץ ויגביר את התחרות של הסוחרים ואת התחרות בין רשתות השיווק..."

הסבר – לפי הקטע הממשלה ביטלה הגבלות כלכליות מטעמה על שוק הדגים בישראל. בכך, צמצמה הממשלה את מעורבותה בשוק והגדילה את האפשרות לתחרות ולקיום שוק חופשי.

18. זיהוי – אחריות מיניסטריאלית (משרדית)

הגדרה - לכל שר בממשלה אחריות אישית למעשיו ולמחדליו, וגם למחדלים של הכפופים לו בתחום משרדו. השר חייב לתת דין וחשבון לכנסת במילוי תפקידו.

ביסוס – "המשרד להגנת הסביבה פרסם מודעה ובה אזהרה... בהנחיית השר הממונה נאסרה הרחצה בחופים אלה למשך כמה ימים, והרשויות נדרשו לבצע עבודות כדי לעצור את התפשטות הנפט בים..."

הסבר – לפי הקטע, המשרד להגנת הסביבה פרסם מודעה אשר עוסקת בתחום אחריותו הבלעדית. בנוסף, הורה השר בהנחייתו לרשויות לפעול על מנת למנוע סיכונים בים אשר הוא מופקד עליהם. מדובר בנושאים בתחום איכות הסביבה עליהם מופקד השר להגנת הסביבה והוא אשר האחריות למימושם מוטלת עליו.

19. שימו לב! בשאלה זו ניתן היה לבחור להביע דעה בעד או נגד

טענה – אני בעד שהמדינה תיתן קצבה חודשית לספורטאים.

נימוק 1 – הבחנה

הגדרה - הענקת יחס שונה לבני אדם בשל סיבה מוצדקת כמו נסיבות מסוימות אשר רלוונטיות לעניין היחס המיוחד.

הסבר – הספורטאים והאומנים תרמו רבות למדינה ולכן המדינה צריכה להוקיר אותם ולדאוג להם ולא יכולה לשכוח אותם ולהפקיר אותם למצב כלכלי קשה. מדובר באזרחים, אשר זכאים לקבל יחס מיוחד ושונה מזה הניתן לאזרחים אחרים בשל תרומתם הייחודית למדינה.

נימוק 2 – זכויות חברתיות

הגדרה - זכויות הניתנות על ידי המדינה, ומוענקות בדרך של הקצאת משאבים ושירותים. פירוט הזכויות והיקף הענקתן שונים ממדינה למדינה כיוון שהן תלויות במדיניות חברתית-כלכלית של המדינה. מטרתן של הזכויות להבטיח קיום אנושי בכבוד ורמת חיים נאותה ביניהן: הזכות לשירותי בריאות, לחינוך חנם, לביטחון סוציאלי ולרמת חיים נאותה, לדיוור ולזכויות עובדים ותנאי עבודה.

הסבר – כדי שהאומנים והספורטאים לא יוותרו במצב כלכלי גרוע ויחיו בעוני רב, על המדינה לתמוך בהם ע"י הקצבה החודשית ובכך לממש את זכותם לרמת חיים נאותה ולביטחון סוציאלי. באופן זה יוכלו הספורטאים והאומנים להתקיים ברמה מינימאלית של כבוד.

20. שימו לב! בשאלה זו ניתן היה לבחור להביע דעה בעד או נגד

טענה – אני נגד תוכן החוק/ אני חושב שתוכן החוק אינו ראוי.

נימוק 1 – הזכות לחופש ביטוי

הגדרה - לכל אדם זכות לבטא בפומבי (בגלוי ובפרסום) את עמדותיו, דעותיו, אמונותיו ואורחות חייו בכל דרך (לבוש, פולחן, תקשורת, אמנות, ביטוי בע"פ, ביטוי בכתב וכו') השלטון אינו רשאי למנוע פרסום דעה רק בשל היותה בלתי נכונה בעיניו.

הסבר – לפי הקטע, ניתן להשעות את חבר הכנסת מתפקידו בשל התבטאויות שלו, שיש חשש שהן מעודדות טרור או שהן מסיתות לאלימות. פעולה זו פוגעת ביכולתו של חבר הכנסת לבטא את עמדותיו ובכך בחופש הביטוי שלו. מעבר לכך, יש בפעולה זו איום על חברי הכנסת בכלל ועל יכולתם לבטא את עמדותיהם באופן חופשי (ובכך לייצג את עמדת הציבור אשר בחר בהם).

נימוק 2 – עריצות הרוב

הגדרה - שימוש לא דמוקרטי בעקרון הכרעת הרוב כאשר הרוב מנצל את כוחו לרעה ופוגע בזכויות המיעוט, או כאשר הרוב מקבל החלטות שלא יאפשרו למיעוט לצבור עוצמה ולהפוך לרוב.

הסבר – לפי הקטע חברי הכנסת עושים שימוש בכוחם כרוב באופן שלילי. חבר הכנסת המביע את עמדותיו מייצג עמדות של המיעוט בישראל או עמדות שאינן מקובלות. ע"י הצבעתם, חברי הכנסת פוגעים בחופש הביטוי ומונעים את זכותו של הציבור לדעת ואת האפשרות לפרסום דעות אלה.